

**คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง**

คำนำ

คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งมหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญในการควบคุมคุณภาพให้มีความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านวิชาการ และการบริหารจัดการ โดยอาศัยความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย ในการที่จะช่วยผลักดันให้มหาวิทยาลัยมุ่งสู่การเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไปในอนาคต

ในคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อมูลด้านนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพในด้านการเรียนการสอน การบริการวิชาการ การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังรวมถึงแนวทางและวิธีการในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง ระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรภายในของมหาวิทยาลัยและผู้สนใจจากภายนอก ในการใช้เป็นแหล่งอ้างอิงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สารบัญ

	หน้า	
ส่วนที่ ๑ : การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง		
บทที่ ๑ บทนำ		
๑.๑ ชื่อ ที่ตั้ง มหาวิทยาลัย	๑	
๑.๒ ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	๑	
๑.๓ วิสัยทัศน์การประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	๗	
๑.๔ ปณิธาน วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ภารกิจมหาวิทยาลัย	๙	
๑.๕ การบริหารมหาวิทยาลัยและโครงสร้างการบริหาร	๑๐	
บทที่ ๒ การประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง		
๒.๑ การประกันคุณภาพการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒	๑๒	
๒.๒ นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา	๑๓	
๒.๓ ระบบประกันคุณภาพ	๑๔	
๒.๔ โครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษา	๑๕	
๒.๕ โครงสร้างและหน้าที่คณะกรรมการและคณะทำงานด้านคุณภาพ	๑๖	
๒.๖ เป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา	๑๗	
๒.๗ แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพการศึกษา	๑๗	
๒.๘ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	๑๘	
๒.๙ นิยามศัพท์การประกันคุณภาพการศึกษา	๑๙	
บทที่ ๓ การพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา		
๓.๑ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา	๒๑	
๓.๒ แนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพการศึกษา		
- ด้านบริหาร	๒๓	
- ด้านการเรียนการสอน	๒๖	
- ด้านวิจัยและบริการวิชาการ	๓๖	
- ด้านพัฒนานักศึกษาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	๓๘	
๓.๓ เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง		
- ระดับการพัฒนาคุณภาพและแนวทางการประเมิน	๔๐	
- คำนวณน้ำหนักตามปัจจัย	๔๑	
๓.๔ รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report)	๔๔	

ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	การประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา	๑
	(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา)	

		หน้า
ภาคผนวก ข	แบบกรอกข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการประเมินภายนอก	๘๒
ภาคผนวก ค	แบบบันทึกคะแนนและผลการประเมิน	๘๘
ภาคผนวก ง	รายการตรวจสอบคุณภาพของ สำนักวิชา/ศูนย์/ส่วน	๑๐๔

ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ

๑.๑ ชื่อ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ที่ตั้ง ๓๓๓ หมู่ ๑ ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

๑.๒ ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นการสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดเชียงรายซึ่งเป็นที่ตั้งโครงการพัฒนาถอยสูงและพระตำหนักดอยตุง ทั้งนี้ประกอบกับการเติบโตและความเปลี่ยนแปลงสภาพโดยทั่วไปของภาคเหนือของประเทศไทยในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง อันมีเชียงรายเป็นศูนย์กลางเจริญใหม่ (New Growth Center) ของภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในอนุภาคลุ่มน้ำโขง จึงจำเป็นต้องมีการผลิตบุคลากรสาขาต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความเจริญเติบโตและความต้องการของท้องถิ่น ประเทศชาติและภูมิภาค จากเหตุและปัจจัยดังกล่าว ทำให้จังหวัดเชียงรายได้ริเริ่มโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เชียงราย โดยมีคณะกรรมการที่มาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนราชการและนักวิชาการได้นำเสนอการจัดตั้งมหาวิทยาลัยให้กับรัฐบาลเพื่อพิจารณาและได้ติดตามเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง

ในวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สวรรคต คณะกรรมการณรงคจัดตั้งมหาวิทยาลัยร่วมกับทางราชการจังหวัด ได้จัดทำโครงการเสนอรัฐบาลให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงราย เพื่อสนองและสืบสานพระราชปณิธานในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่มีต่อจังหวัดเชียงราย วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ นายณรงค์ วงศ์วรรณ ได้นำคณะกรรมการณรงคจัดตั้งมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าพบนายกรัฐมนตรี (ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา) รองนายกรัฐมนตรี (ฯพณฯ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ) และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (ฯพณฯ บุญชู ตรีทอง) เพื่อขอให้สนับสนุนโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัย

๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ "ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่จังหวัดเชียงราย โดยอาจยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยก็ได้" ทั้งนี้เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแห่งความจงรักภักดีของรัฐบาลและประชาชนที่มีต่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จากมติดังกล่าวทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการวิเคราะห์การยกฐานะและดำเนินการกำหนดรูปแบบการบริหารและการพัฒนาวิชาการแล้วได้เสนอร่างพระราชบัญญัติภายใต้กรอบแนวความคิดที่อาจจะยกฐานะสถาบันราชภัฏเชียงรายขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งต่อมาได้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรทำให้ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงตกไปตามกระบวนการตามรัฐสภา

เมื่อจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ทบวงมหาวิทยาลัย จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการกฤษฎีกา ฝ่ายสังคมของรัฐบาล ได้มีมติให้ทบวงมหาวิทยาลัยจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ โดยไม่ยกฐานะสถาบันราชภัฏขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงฉบับใหม่ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอแล้วส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาและดำเนินการตามกระบวนการนิติบัญญัติต่อไป โดยแต่งตั้งให้รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ศิริชนะ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินงานจัดตั้งโดยเร็ว พร้อมทั้งตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงชุดต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประชาชนชาวเชียงรายได้เรียกร้องให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงโดยเร็วโดยมีการลงนามในสัญญาประชาคมให้รัฐบาลจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และคำยืนยันว่าจะเปิดดำเนินการได้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย นายมนตรี ตันไพฑูย์

๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะรัฐมนตรีประชุมสัญจรที่จังหวัดเชียงรายมีมติให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงใช้พื้นที่บริเวณดอยแม่ จำนวน ๔,๙๙๗ ไร่ เป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัย ขณะเดียวกันคณะกรรมการซึ่งจังหวัดเชียงรายตั้งขึ้นร่วมกับมูลนิธิส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดเชียงรายได้รณรงค์หาทุนทรัพย์เพื่อเป็นค่าจัดทำถนนเข้าที่ตั้งมหาวิทยาลัย ตลอดจนชดเชยค่าที่ดินที่มีผู้ครอบครองอยู่ในบริเวณนั้น

๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและในปีเดียวกันนี้เอง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้รับพระราชทานที่ดินจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บริเวณไร่่ม่อนดินแดง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย อีกประมาณ ๗๐๐ ไร่

๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้เปิดรับนักเรียนรุ่นแรกโดยเปิดรับ ๒ สาขา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาวิชาเทคโนโลยีการอาหาร โดยมีนักเรียนรุ่นแรก จำนวน ๖๒ คน

การเรียนการสอน ในระยะแรก ปีการศึกษา ๒๕๔๒ จัดการเรียนการสอนที่อาคารชั่วคราว โรงเรียนเทศบาล ๖ สลากกินแบ่งรัฐบาลและได้ย้ายมาที่อาคารส่วนหน้าในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา